

Matje op de bodem geeft betere voetzolen bij voedsters

In de praktijk worden voedsters gehuisvest in hokken met een gaasbodem van 3 mm gaasdikte. Bij konijnen op deze bodems komen voetzoolverwondingen voor. Onderzoek bij ASG wijst uit dat door het aanbrengen van een kunststof matje op de gaasbodem voetzoolverwondingen bij voedsters worden voorkomen.

dr.ing. Jorine Rommers en
dr.ir. Ingrid de Jong
(ASG – Animal Sciences Group van
Wageningen UR, Lelystad)

Voetzoolaandoeningen variëren van het kaal worden van de voetzool, via eeltknobbels tot echte wonden. Het is de vraag wanneer het welzijn van een konijn negatief wordt

beïnvloed. Sommigen vinden dat vanaf het ontstaan van eeltplekken het welzijn al in het gedrang komt. Wonden moeten in ieder geval worden vermeden. Daarom is het belangrijk om het ontstaan van kale plekken en eeltknobbels te voorkomen, omdat die een risico vormen voor het optreden van wonden, ook al zijn ze op zichzelf misschien nog niet pijnlijk.

Ontstaan van voetzoolaandoeningen

Voetzoolaandoeningen treden met name op bij volwassen dieren die ouder zijn dan circa vier maanden. Voetzoolaandoeningen bij konijnen zijn ongewenst uit welzijnsoogpunt. Wanneer de voetzolen zijn verwond is dit pijnlijk voor het dier, maar ook kunnen bacteriën makkelijk binnendringen en zo een secundaire infectie veroorzaken. Factoren die een rol spelen bij het optreden van voetzoolaandoeningen zijn het type konijn (de dichtheid van de voetzoolbehaarig is erfelijk bepaald), stalklimaat (bij vochtige

lucht en/of een hoge ammoniakconcentratie treden eerder voetzoolaandoeningen op), hygiëne, lichaamsgewicht en de gaasbodem waarop het konijn is gehuisvest. De bodem blijkt een belangrijke veroorzaker te zijn.

Proef

ASG heeft een proef gedaan op vijf commerciële konijnenbedrijven. Op elk bedrijf zijn 25 voedsters op een 3 mm-gaasbodem en 25 voedsters op een 3 mm-gaasbodem met kunststof matje gehouden (zie foto). Er is gestart met jonge opfokvoedsters (circa 4,5 maand oud). De voedsters waren in de meeste gevallen Hycole voedsters of lijnen waar Hycole was ingekruist. Gedurende ruim een half jaar (vijf worpen) werden eenmaal per zes weken de voetzolen beoordeeld door de onderzoeker van ASG. Hierbij werd een onderverdeling gemaakt; score 0 staat voor een gave voetzool; score 1 voor een voetzool met eeltplek kleiner dan 2,5 cm; score 2 is een voetzool met eeltplek groter dan 2,5 cm; score 3 betekent eeltknobbels met kloven; score 4 zijn open wonden (zie foto's). Naast de voetzolen werd ook gelet op de bevulling van de bodem en beschadiging van het matje.

VOETZOLSCORES

De voetzolen van de voedsters werden ingedeeld naar aanwezigheid van aandoeningen.

Foto's: ASG

0 gave voetzool

1 voetzool met eeltplek kleiner dan 2,5 cm

2 voetzool met eeltplek groter dan 2,5 cm

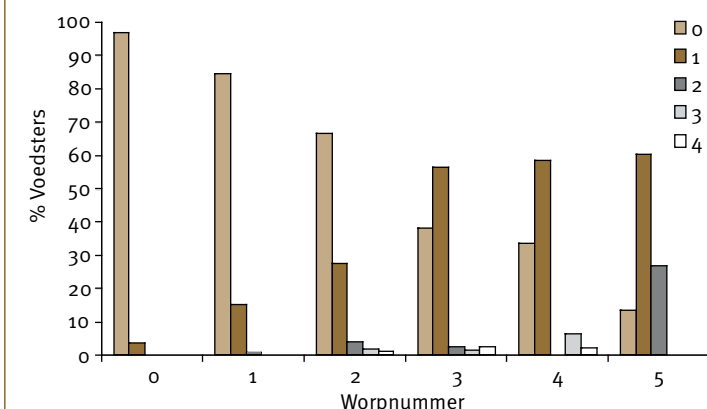
3 eeltknobbels met kloven

4 open wonden

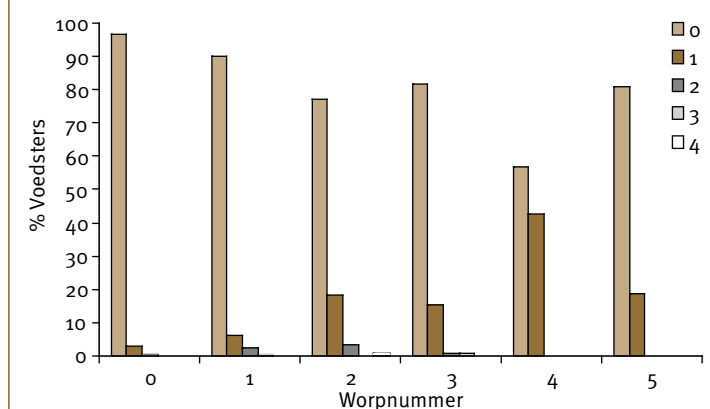
Figuur 1

De voetzoolscore op 3 mm gaas per worpnummer. Score 0 = gaaf, score 1 = eeltplek < 2,5 cm, score 2 = eeltplek > 2,5 cm, score 3 = kloven, score 4 = wond

Figuur 2

De voetzoolscore op 3 mm gaas met matje per worpnummer. Score 0 = gaaf, score 1 = eeltplek < 2,5 cm, score 2 = eeltplek > 2,5 cm, score 3 = kloven, score 4 = wond

Voetzoolbeschadigingen

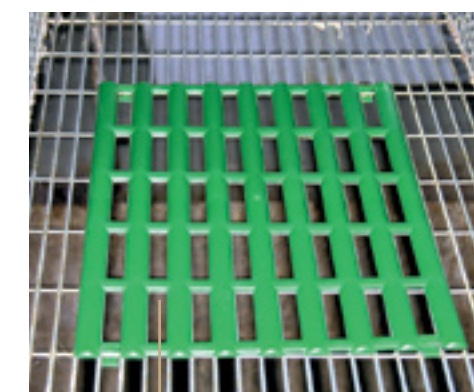
In figuur 1 is voor de 3 mm-gaasbodem per worpnummer het percentage voedsters weergegeven dat een score 0 t/m 4 had. Uit de figuur blijkt dat naarmate de voedsters ouder worden de voetzoolkwaliteit afneemt. Bij aanvang van de proef heeft 96 procent gave voetzolen. Als de dieren ouder worden, en dus langer op de bodem zitten, worden er meer eeltplekken waargenomen. Het aantal voedsters met kloven of open wonden was gering; bij elke worp minder dan 10 procent. In figuur 2 is voor de 3 mm-gaasbodem met kunststof matje eenzelfde grafiek weergegeven. Ook hier blijkt dat bij aanvang van de proef de meeste voedsters gave zolen hebben. Naarmate de dieren langer op de bodem zitten, ontstaan ook bij deze dieren eeltplekken. Maar deze plekken zijn veel minder ernstig dan bij de dieren op de 3 mm-gaasbodem zonder matje. De resultaten van de twee kooibodems zijn statistisch geanalyseerd en hierbij bleek het verschil in voetzoolbeschadigingen tussen de bodems significant ($P < 0,001$).

Bevulling van de bodems

Bevulling van de bodems kwam incidenteel voor (2,9 procent van alle bodems), waarbij er geen verschil is tussen de twee bodems. Slechts in 0,3 procent van de bodems waren mazen van het gaas dichtgeslibd met mest, deze moesten worden gereinigd. Dit betrof een gaasbodem met matje en tweemaal een gaasbodem zonder matje. Soms was de aanleiding dat de voedster dun op de mest was, waardoor de mest bleef plakken aan de bodem.

Beschadiging van het matje

Incidenteel is een matje licht aangeknaagd aan de randen. Het is belangrijk dat het matje stevig op het gaas is vastgedrukt, zodat de voedster er niet mee kan gaan slepen. Eenmaal los in de kooi kan een matje ernstig worden aangeknaagd.

KUNSTSTOF MAT

Op de 3 mm-gaasbodem is een kunststof matje stevig vastgezet.

Foto: ASG

CONCLUSIE

Op de vijf praktijkbedrijven die aan deze proef meededen geldt dat:

1. de 3 mm-gaasbodem met matje significant minder voetzoolbeschadigingen geeft dan de 3 mm-gaasbodem zonder matje.
2. de bevulling van de bodems gering was.